

בש"פ 8778/16 - יהונתן הולצמן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8778/16

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
יהונתן הולצמן

לפני:
העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 10.11.2016 במ"ת 20497-10-16 שניתנה על
ידי כבוד השופטת ע' זינגר

תאריך הישיבה: ט"ז בחשון התשע"ז (17.11.2016)

בשם העורר: עו"ד ארז בר-צבי

בשם המשיבה: עו"ד עידית פרג'ון

החלטה

1. בפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 10.11.2016 (מ"ת 20497-10-16, השופטת ע' זינגר) לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 16.10.2016 הוגש נגד העורר, תושב בית שמש, כתב אישום המייחס לו עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 16.9.2016 בילה העורר

עמוד 1

במעין אבן ספיר הסמוך לירושלים יחד עם חבריו (להלן: האנשים הנוספים). בעת שעזבו את המקום, פגשו העורר והאנשים הנוספים את המתלון, שרכב על חמור בדרכו לכפר וואלג'יה, וניגשו אליו. שניים מהאנשים הנוספים תפסו את החבל שהיה כרוך מסביב לצווארו של החמור ומשכו את ראשו למטה בכוח מספר פעמים, בעוד המתלון מתנגד ומבקש שיעזבו אותו לנפשו. בתגובה, ידה אחד מן האנשים הנוספים אבן לעבר חזהו של המתלון וכתוצאה מכך הוא התקשה לנשום וירד מהחמור. אז, כך נטען, התגודדו העורר והאנשים הנוספים סביב המתלון ויידו מספר אבנים לעבר גופו, ואלה פגעו בצלעו ובברכו. כמו כן, לפי כתב האישום, העורר תפס בגרונו של המתלון, הפיל אותו ארצה והיכה אותו באוזנו באמצעות אבן שהייתה בידו. בעת שהמתלון היה שכוב על הרצפה, המשיכו העורר והאנשים הנוספים להכות אותו באגרופים בראשו וברגליו, בעודם מטיחים בו קללות בעלות אופי גזעני ומאיים. כתוצאה מהמעשים המתוארים נגרמו למתלון חתך באוזנו השמאלית, חבלות בחזה, בראש ובידו הימנית, שפשופים בגבו ורגישות ברגלו. להשלמת התמונה יוער כי כתב אישום נפרד הוגש כנגד אחד מהאנשים הנוספים (להלן: הנאשם הנוסף).

3. בד בבד עם כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 23.10.2016 התקיים דיון בבקשה בבית המשפט המחוזי, ובו הסכים העורר לכך שקיימות ראיות לכאורה כנגדו אולם שמר על זכותו לטעון לחולשה בראיות אלה. בהמשך לכך, הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר שיבחן את האפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

4. בתסקיר שהוגש לבית המשפט המחוזי ביום 8.11.2016 צוין כי העורר נשוי ואב לילדה בת כ-11 חודשים, וכי הוא בעל ארבע הרשעות קודמות בעבירות שונות, לרבות עבירות אלימות, רכוש וסמים. כן צוין כי העורר ריצה בעבר שלושה מאסרים בפועל, האחרון שבהם לפני כשנה וחצי, אך כעת עובד מזה כשנה באופן סדיר ומשיחה שנערכה עם מעסיקו עולה התרשמות חיובית. בעיקרו של דבר, שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות עבירה פוגעת מצדו של העורר הוא גבוה. בהקשר זה ציין שירות המבחן כי העורר מבטא רצון לניהול אורח חיים תקין ומתפקד, אך נוטה לאימפולסיביות ומתקשה להשתלב במסגרות ולקבל סמכות. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי העורר עושה שימוש חברתי מזדמן בסמים מסוג גראס וכי קיימת אי בהירות באשר להתמכרותו לחומרים משני תודעה. שירות המבחן התרשם כי לעונשים הקודמים שריצה העורר אפקט הרתעתי מועט, נוכח העובדה שנסיונות מעצרו הנוכחי דומות לאלה של העבירות הקודמות שבהן הורשע. שירות המבחן אף בחן את חלופת המעצר המוצעת בבית אחרו של העורר, בפיקוחה ובפיקוח אחות נוספת. בעניין זה התרשם שירות המבחן כי האחיות אמנם נכונות לסייע לעורר אלא שהן מודעות באופן שטחי בלבד לעברו הפלילי ואף לא מודעות לשימוש שהוא עושה בסמים. עוד התרשם שירות המבחן כי האחיות מתקשות להבין את האחריות המוטלת עליהן כמפקחות לאורך זמן וכי הן יתקשו לשמש דמויות סמכותיות עבור העורר. נוכח כל האמור, שירות המבחן המליץ להותיר את העורר במעצר עד תום ההליכים.

5. ביום 10.11.2016 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בית המשפט המחוזי דחה את טענת העורר לפיה קיימת חולשה בראיות לכאורה בשל אופן זיהוי על-ידי המתלון (הוא תואר על-ידו כבעל עיניים כהות, למרות היותו בעל עיניים בהירות, וזוהה בפועל כאשר הוצגה לו תמונה שלו, כתמונה יחידה). בית המשפט המחוזי קבע כי ככל שחולשה זו קיימת, הרי שהיא נמוכה. בית המשפט המחוזי ציין כי המתלון מסר את התיאור בסמיכות רבה לאירוע שבו הותקף על ידי אנשים רבים, ועל כן אך סביר שהוא התקשה לתאר את צבע העיניים של העורר. כמו כן, בית המשפט המחוזי דחה את הטענות שהועלו בדבר טעויות בתיאור האירוע, בקבעו כי מההודעות שמסרו האנשים הנוספים למשטרה עולה כי העורר היה במקום התקיפה מתחילתה, וכי העימות בין העורר למתלון שבו זיהה אותו האחרון באופן נחרץ מעלה אף הוא מסקנה דומה.

6. בנוסף, בית המשפט המחוזי אימץ את המלצתו של שירות המבחן שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר, וזאת לאחר שאחיותיו של העורר, המוצעות כמפקחות, נחקרו על ידו. בית המשפט המחוזי דחה את טענותיו של העורר בנוגע לפגמים לכאורה שנפלו בתסקיר. בית המשפט המחוזי ציין כי אמנם מוטב שתסקיר המבחן וכל הנוגע אליו ייערך על-ידי אדם אחד, אולם ניתן להבין שעקב מגבלות כוח אדם ושיקולים אחרים יקרה גם אחרת. בית המשפט המחוזי אף דחה את טענתו של העורר לפיה הוא לא התייחס בדבריו לשימוש שהוא עושה בסמים. בית המשפט המחוזי סבר כי קשה להלום שקצינת המבחן תמציא דברים אלה מדעתה וכי מדובר בקביעה המתיישבת עם עברו הפלילי של העורר.

7. לבסוף, בית המשפט המחוזי הדגיש כי המעשה המיוחס לעורר הוא חמור ביותר ואף ציין כי העורר שהה במקום בעת האירוע עם בתו הקטנה, מה שלא מנע ממנו לקחת חלק לכאורה בפעילות אלימה. בית המשפט המחוזי הוסיף כי קיימת אפשרות לא מבוטלת שהאירוע התרחש לאחר שהמעורבים בו שתו אלכוהול. בית המשפט המחוזי ציין גם כי העורר הוא בעל פלילי מכביד וכי מעל ראשו עוד תלוי מאסר על תנאי שהושת עליו בגין הרשעתו האחרונה.

הטענות בערר

8. הערר שבפניי מופנה נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. בערר שב העורר וטוען כי קיים כרסום של ממש בראיות לכאורה, נוכח העובדה שבהודעה הראשונה של המתלונן הוא תיאר את מי שתקף אותו כאדם בעל צבע עור שחום ועיניים שחורות, בשעה שעורו ועיניו של העורר בהירים. העורר מוסיף וטוען כי המתלונן זיהה את העורר רק לאחר שהוצגה לו תמונתו.

9. בנוסף, מעלה העורר מספר טענות כנגד תסקיר שירות המבחן שהוגש לבית המשפט המחוזי. לטענתו, התסקיר אינו מדויק וכולל הנחות שאינן מבוססות, בפרט בכל הנוגע לשימוש המיוחס לעורר בסמים. העורר מכחיש כי הוא משתמש בסמים ואף טוען שלא אמר את הדברים. לדבריו, מקור הטעות הוא כנראה בכך שנפגשה עמו קצינת מבחן אחת אך התסקיר עצמו נכתב על-ידי קצינת מבחן אחרת. לשיטת העורר, התסקיר מבוסס בעיקרו על תסקירים קודמים שנערכו בעניינו בהליכים אחרים, ואינו משקף את מצבו כיום.

10. לבסוף, העורר טוען כי בית המשפט המחוזי שגה כאשר שלל את שחרורו לחלופת המעצר המוצעת, שהיא לשיטתו חלופה מספקת אשר יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו, ואף לא בחן את האפשרות לעצור את העורר בפיקוח אלקטרוני. בהקשר זה, נטען כי העורר הוא אכן בעל פלילי, אולם בשנתיים האחרונות עלה על מסלול חיובי, וכיום הוא נשוי ואב לילדה ואף עובד באופן סדיר. העורר מוסיף וטוען כי ההחלטה בעניינו מעוררת קושי בהשוואה לנאשם הנוסף, אשר עצור במתכונת של פיקוח אלקטרוני.

11. המדינה טוענת כי דין הערר להידחות. לטענתה, קיימות עדויות נוספות הקושרות את העורר למקום האירוע, ואף באופן ששולל חלקית את גרסתו באשר למיקומו המרוחק מההתרחשויות האלימות. המדינה מדגישה כי הנאשם הנוסף שמצוי במעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני הוא נעדר עבר פלילי. כמו כן, היא שוללת את הטענות שהועלו כנגד תסקיר המבחן. לצד זאת, באת-כוח המדינה ציינה שאינה מתנגדת לבירור טענתו של העורר כי הכחיש שימוש בסמים, אם כי לשיטתה אף ללא נתון זה התמונה בכללותה מצדיקה את ההחלטה שהתקבלה.

12. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה שדין הערר להידחות.

13. ראשית יאמר כי לא מצאתי ממש בטענות העורר בכל הנוגע לכרסום בראיות לכאורה. לאחר עיון בחומר שהגישה המדינה ובטענות הצדדים, התרשמתי כי בשלב זה יש די חומר בתשתית הראייתית הלכאורית הקושר את העורר לאירוע המיוחס לו, ומבחינה זו אני סבורה כי יש מקום להתערבות בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

14. כמו כן, לא ראיתי להתערב בקביעותיו של בית המשפט המחוזי באשר למסוכנות העולה מן העורר וכן לקושי לאיין מסוכנות זו. כפי שפורט לעיל, לעורר עבר פלילי של עבירות אלימות וסמים שבגינו הוא כבר ריצה שלושה מאסרים בפועל. כמו כן, בעת הביצוע לכאורה של העבירות אליהן מתייחס כתב האישום עמד כנגד העורר עונש מאסר על תנאי שהושת עליו בגין הרשעתו האחרונה. בנסיבות אלה, שחרור לחלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני יתאפשרו רק כאשר נמצאים מפקחים ראויים שמודעים היטב לטיבה של המשימה ושמנהלים דמויות סמכותיות לעורר. הן שירות המבחן והן בית המשפט המחוזי (לאחר שחקר את אחיותיו של העורר) לא התרשמו שאלה הם פני הדברים בכל הנוגע לאחיותיו של העורר ולא ראיתי להתערב במסקנותיהם.

15. באשר לטענותיו של העורר בנוגע לפגמים שנפלו בתסקיר שירות המבחן אציין כי אפילו העורר אינו משתמש בסמים, כפי שנטען, אין בכך כדי לשנות ממסקנתי. הגם שתסקיר שירות המבחן התייחס לעורר כמי ששתמש בסמים מדי פעם בנסיבות חברתיות, הרי שסוגיה זו לא עמדה במוקד הדברים. בעיקרו של דבר, המלצותיו של שירות המבחן התבססו על המסוכנות הנשקפת מן העורר בשים לב לעברו הפלילי ולמעשים המיוחסים לו כעת, וכן על כך שהמפקחות המוצעות יתקשו להוות עבורו דמויות סמכותיות.

16. יחד עם זאת, אין להתעלם מהשינוי הנטען בחייו של העורר בשנתיים האחרונות, בשים לב גם לגילו הצעיר יחסית. בהתחשב בכך שהעורר הקים משפחה בשנתיים אלה ועבד באופן מסודר יש לשאוף, ככל הניתן, לאיתור חלופה שתאיין את מסוכנותו. על-כן, לעורר פתוחה הדרך להגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטתו של בית המשפט המחוזי ככל שימצאו מפקחים ראויים אחרים. במקרה זה, המפקחים המוצעים ייבחנו היטב על-ידי שירות המבחן ולאחר מכן על-ידי בית המשפט המחוזי. במסגרת זו, שירות המבחן אף יברר את טענות העורר בנוגע לכך שהוא אינו משתמש בסמים.

17. סוף דבר: הערר נדחה בכפוף לאמור בפסקה 16 לעיל.

ניתנה היום, י"ט בחשוון התשע"ז (20.11.2016).

ש ו פ ט ת